

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve:

Interdiszciplináris tervezés – disability és design
Intézményi kommunikációt támogató, komplex vizuális rendszer tervezése

A kurzus oktatói, elérhetőségei:

Lakner Antal (lakner.antal@g.mome.hu)
Pintérné Sosity Beáta (beatasosity@g.mome.hu)
Vatány Szabolcs (vatany.sz@g.mome.hu)

Kód: M-KF-301-MI-212202-03	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): MA1, MA2	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra: 102
Kapcsolt kódok:	Típus: gyakorlat	Szab. vál-ként felvehető-e? igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: nincs	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): nincs

A kurzus létszám szak eloszlás: min. 8, max.15 fő (Média: 10 fő, Elmélet: 5 fő)

A kurzus célja és alapelvei:

A tervezett KFI kurzus a kritikai fogyatékoságtudomány szemléletét előtérbe helyezve, komplex tervezői feladatokon keresztül, több intézmény és a MOME különböző tanszéki (Média Intézet és Elméleti Intézet) oktatóinak, alumni hallgatóinak bevonásával valósul meg.

A kurzus elsődleges célja az inkluzív tervezői szemlélet, eszközök és módszerek elmélyítése az intézményi, szervezeti kommunikációt támogató, komplex vizuális rendszerek megértésén és megtervezésén keresztül.

Célunk tudatosítani a tervező közvetítő szerepét a disability design területén, melyhez nélkülözhetetlen a fogyatékosággal élő emberek életének, különböző, kihívásokkal teli élethelyzeteinek megismerése, megértése, valamint az empátia és kommunikációs készségek fejlesztése, kialakítása. Továbbiakban a kurzus célja egy funkcionális, jövőben alkalmazható vizuális kommunikációs rendszer és stratégiai koncepció közös létrehozása a Semmelweis Egyetem Pető András Kar Gyakorló Óvodája számára.

A kurzus két fő részből áll, az első rész az elméleti, módszertani és gyakorlati alapot adja meg a második rész során megvalósítandó csapatmunkában megszülető projekt elkészítéséhez. A fogyatékoságtudomány kül.területeiről meghívott előadókkal,

a fogyatékossgal élő résztvevő(k)el folytatott nyitott beszélgetések, valamint a személyre szabott érzékenyítő tréning során a hallgatók átfogó, saját tapasztalatokon, élményeken alapuló ismereteket kapnak az inkluzív tervezői szemlélet kialakításához. Az inkluzív szemléletű disability tervezés eszközeit és módszereit a disability design területén tapasztalt és elismert tervezők bevonásával ismerhetik meg, gyakorlati alkalmazásukat közös tervezői workshopok keretében valósíthatják meg.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás:

- megismeri a fogyatékossgtudomány főbb fogalmait, területeit
- megismeri a disability és inkluzív tervezés szemléletmódját
- érzékenyítő tréningen és interdiszciplináris oktatási-kutatási környezetben kap támogatást a disability és inkluzív design tervezői szemlélet kialakításához
- komplex, intézményi kommunikációt támogató vizuális rendszer tervezésének elsajátítása

Képesség:

- komplex, intézményi kommunikációt támogató vizuális rendszer tervezésére
- a disability és inkluzív designnal kapcsolatos ismereteik szélesítésére
- a fogyatékossgtudomány területén való alapvető tájékozódásra
- csoportmunkát szervezni és abban felelősséggel részt vállalni
- nyitottságra a disability és inkluzív design területén megvalósuló együttműködésekre
- a kölcsönös megértésen és empátián alapuló kommunikációra - mind a fogyatékossgal élő személyekkel, mid az őket képviselő, támogató intézményekkel, szervezetekkel

Attitűd:

- társadalmilag érzékeny, inkluzív tervezői hozzáállás kialakítása
- innovatív, reflektív tervezői attitűd kialakítása
- a tervezési folyamat során felmerülő alkalmazásspecifikus problémák felismerése, megértése, a prokatív megoldáskeresésre

Autonómia és felelősségvállalás:

- a tervezői munka és a társadalmi ügy iránti felelősségérzet
- a tervezői folyamatban a közösséggel együttműködve képes felmérni a fogyatékossghoz kapcsolódó társadalmi problémákat
- képesség válik felmérni saját tervezői felelősségét a fogyatékossghoz kapcsolódó tervezés területén
- a tervezői munka tágabb kontextusba helyezése, a tervezői munka társadalmi inklúzióra gyakorolt hatásának megértése

Alkalmazott kutatási és tervezési módszerek:

- desk research és szintézis - témához kapcsolódó anyaggyűjtés és elemzés

- best practice gyűjtés - hasonló projektek és jó példák gyűjtése
- field research - intézmény látogatással egybekötött érzékenyítő tréning
- csapatos workshop - gyakorlatközpontú, vizuális és diszkurzív jellegű gyakorlatok
- empátián keresztüli megértés - empatikus témához kapcsolódó érzékenységi készségek fejlesztése
- interdiszciplináris kutatómunka
- csapatos diskurzus - előadások és kerekasztal beszélgetések a téma több szemszögéből történő megismerése

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

disability design, inkluzív design, univerzális design, fogyatékoságtudomány, fogyatékosági típusok, a kritikai fogyatékoságtudomány és a designkultúra kapcsolódó kérdései, branding, komplex arculat, fogyatékoság és kommunikáció

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

- intézmény látogatással egybekötött érzékenyítő tréning
- gyakorlatközpontú, vizuális és diszkurzív jellegű gyakorlatok
- empatikus készségek fejlesztése
- interdiszciplináris kutatómunka
- előadások és kerekasztal beszélgetés

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve):

1. Bevezető előadások: Disability és design
Meghívott előadók: Veres Bálint, Kiss Bence, Huszár Fanni, Solti Emese, Weichinger Sára
2. Rékási Nikolett, fogyatékoságtudományi szakértő (BGGYK) előadása
Fekete Nikolett, fogyatékosággal élő előadó (SE PAK) – nyitott beszélgetés
3. SE PAK intézménylátogatás, érzékenyítő tréning (Antoni Gáborné Henics Erika, Vona Zsófia, Borsos Adrienn, dr. Földesi Renáta, konduktorok és konduktor hallgatók)
4. Projektcsapatok létrehozása, Branding workshop 1. (DRESS-CODING)
5. Branding workshop 2. (DRESS-CODING)
- 6–11. A projekt tervezési folyamat, csoportos konzultáció és csoportmunka
12. Projektek bemutatása

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A hallgatók a bemutatott, valamint a workshopok során megismert módszerek és eszközök segítségével komplex arculattervet készítenek el kis csoportokban, majd az utolsó alkalommal bemutatják az elkészült munkákat a SE PAK intézményi képviselői számára.

A kurzus során a fogyatékoságtudomány területéhez kapcsolódóan témakutatást végeznek, melyet egy kb. 10.000 char. terjedelmű esszé és prezentáció formájában a megadott határidőre elkészítenek, bemutatnak.

A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.) Tanterem, külső helyszín.

Online: Teams, Classroom, Zoom (egyeztetés szerint) csatorna.

Teljesítendő követelmények: komplex arculatterv és alapítványi kampány felhívás

Értékelés:

(Több tanár és tanáronként külön értékelés esetén tanáronként megbontva)

Gyakorlati demonstráció – az elkészült anyagok prezentáció formájában történő bemutatása.

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

A megismert módszertanok alkalmazása, azok gyakorlati eredményessége, az arculatkonceptió használhatósága, értelmezhetősége, informativitása, a disability és inkluzív tervezés megismert szempontjainak történő megfeleltethetősége.

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

- egyéni munka (30%)
- csoportmunka, projektmunka (50%)
- prezentáció (20%)

Kötelező irodalom:

Dan Goodley: Fogyatékoságtudomány. Interdiszciplináris bevezető. ELTE, 2019
(Fejezetek: 1/ 6–19.o., 2/ 36–43.o., 3/ 60–62.o., 4/ 74–82.o., 5/ 191–200.o.)

Ajánlott irodalom:

Davis, Lennard: The Disability Studies Reader, New York: Routledge, 2014.

DePoy, Elizabeth & Stephen Gilson: Branding and Designing Disability.

Reconceptualising Disability Studies, New York: Routledge, 2014.

Ellis, Katie & Kent, Mike: Disability and New Media, New York: Routledge, 2010.

Papanek, Victor: Design for the Real World. Thames and Hudson, 2020.

Riley, Charles A.: Disability & the Media. Prescriptions for Change, London: University Press of New England, 2005.

Egyéb információk:

A jelen kurzus, illetve az annak során végzett tevékenység az Egyetem 2021. szeptember 1-én hatályba lépett Szellemitulajdon-kezelési Szabályzat 6. § (1) bekezdésének hatálya alá esik, így a résztvevő hallgatók a Szabályzat 6. § (3) bekezdésének megfelelően szerződést kötnek az Egyetemmel többek között arról, hogy a kurzus során előállított szellemi alkotásaikkal kapcsolatos vagyoni jogok, felhasználási jogok ingyenesen átadásra kerülnek az Egyetem részére a hivatkozott szerződésben meghatározott feltétek szerint. Továbbá, a Hallgató a teljes kurzussal kapcsolatban teljeskörű titoktartásra kötelezett - különösen a kurzus tárgyával, a tevékenységgel és az elkészült alkotásokkal, munkákkal, egyéb eredményekkel, továbbá azok elkészítésének körülményeivel kapcsolatban - így azokról információt mással nem közölhet, nem publikálhat, nem hozhat nyilvánosságra, kivéve, ha a kurzus elvégzéséhez aláírt írásbeli szerződésben ettől eltérően rendelkeznek.

Fentiek elfogadása a kurzus felvételének alapfeltétele. A „tárgyfelvétel” menüpont kiválasztásával a hallgató kijelenti, hogy tudomással bír ezekről a körülményekről és a vonatkozó szerződés megkötésében közreműködik.

Szellemitulajdon-kezelési kérdésekkel kapcsolatban eligazítást adnak az IP Pont irodájának munkatársai az UP 415-ben vagy az ippont@mome.hu-n.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

– *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Online: Teams, Classroom, Zoom (egyeztetés szerint) csatorna.